

Z judikatury nejvyššího správního soudu ve věcech administrativních.

1. Předpis § 9, odst. 3 vl. nař. č. 252/1933 Sb., že ustanovení jeho odst. 1 o krácení odpočivných příjmů ženatého státního zaměstnance, jehož manželka jest v činné státní službě, platí i tehdy, bylo-li manželství rozvedeno po 1. červenci 1933, vztahuje se i na manžele, kteří před rozvodem nežili ve společné domácnosti.

2. Ustanovení odst. 2, § 9 vlád. nař. č. 252/1933 nelze použítí při výkladu pojmu »manžel« podle odst. 1, § 9 cit. vl. nař.

Vlád. nař. č. 252/1933 Sb. podrobilo ve své úsporné tendenci dvojitý příjem manželů, z nichž alespoň jeden jest státním zaměstnancem v činné službě (§ 8) neb ve výslužbě (§ 9), určitému omezení. Ustanovení ta mluví zcela všeobecně o manželech, aniž pojem manžela neb manželství pro svůj účel blíže vymezují. Sluší proto míti za to, že užívají pojmu toho ve smyslu, jak byl vytvořen platným právním řádem. Podle § 44 o. z. obč. je manželem každý, kdo uzavřel manželskou smlouvu, pokud manželství nebylo rozloučeno. I když se toto manželské společenství projevuje zpravidla také v tom, že manželé vedou společnou domácnost (§§ 91, 92 o. z. obč.) není přece taková skutečnost do té míry nezbytnou náležitostí životního společenství obou manželů, že by manželství nevzniklo, resp. přestalo de iure trvati, žijí-li manželé odděleně. Stává se proto manželem ve smyslu § 9 cit. vl. nař. každá z osob uzavřevších manželské společenství bez zřetele na to, sdílí-li společnou domácnost s druhým manželem či ne.

Pro stanovisko, že snad § 9, odst. 1 má na mysli jen taková manželství, jichž účastníci žili ve společné domácnosti, nelze nic dovozovati ani z ustanovení § 9, odst. 2. Toto ustanovení má na mysli jinou dvojici osob různého pohlaví, než o které mluví odst. 1. Tu jde o spolužití s družkou, tedy poměr založený pohlavním spolužitím dvou osob různého pohlaví ve společné domácnosti bez manželského konsensu. U tohoto poměru jest společná domácnost znakem, který individualisuje pohlavní soužití dvou osob různého pohlaví, i když neuzavřely manželskou smlouvu, tak, že poměr ten zákon přirovnává platnému manželství. Společná domácnost je tu nezbytným předpokladem, aby s poměrem tím mohlo býti počítáno jako s určitým právním základem. Vzhledem k tomu, že popřevratové personální a sociálně politické zákonodárství v určitých relacích tento poměr přirovnává rodinnému poměru založenému platnou manželskou smlouvou, je pak důsledné, že vládní nař. č. 252/33 Sb. spojuje s poměrem družky a státního zaměstnance charakterisovaným společnou domácností pro svůj obor důsledky shodné s těmi, jež postihují podle odst. 1, § 9 manžele. Jde tu tedy o samostatný předpis, jež nelze uváděti v souvislost s předpisem odst. 1 a nelze z něho nic použítí při výkladu odst. 1, § 9.

Pojem »manžela«, jak jej má na mysli odst. 1, § 9 kryje se s pojmem manžela i podle odst. 3, § 9.

Nález ze dne 9. října 1937, č. 3763/35-4.

Podání žádosti samostatného světského duchovního správce, aby byl dán do výslužby z důvodů trvalé nezpůsobilosti k činné službě, zahrnuje v sobě se zřetelem na předpis § 9 zák. č. 50/1874 ř. z. o úpravě vnějších právních poměrů církve katolické i resignaci na posavadní obročí.

Byl-li duchovní správce investován na určité obročí, nabývá práva na jurisdikci a nároku na místní příjmy s obročím spojené zásadně na tak dlouho, pokud nebyl převzat mezi kněze-deficienty, t. j. do výslužby. K tomu může dojíti podle § 9 zákona č. 50/1874 ř. z. o úpravě vnějších poměrů církve katolické jen tehdy, je-li jeho služební nezpůsobilost prokázána, vzdá-li se obročí a rozhodne-li příslušný státní a církevní úřad, že je ho přeložiti mezi kněze-deficienty. Podle toho jest tedy k dání do výslužby třeba projevu vůle samostatného duchovního správce, že se vzdá obročí a souhlasu jak státního, tak církevního úřadu. Převzetí do deficiencie jest pojmově neslučitelné s další správou církevního úřadu a s výkonem práv s tímto úřadem spojených. Zákon nepředpisuje určitou formu pro resignaci. Sluší proto míti za to, že podání žádosti za dání do výslužby zahrnuje v sobě i zřeknutí se obročí, ovšem pod podmínkou, že bude žadatel přijat do výslužby.

Nález ze dne 9. října 1937, č. 3815-3/35.

Otázku, zda koupě pozemku pro obec je vhodná a účelná, lze posouditi jen se zřetelem k určitému, vyhraněnému účelu. Toto určení účelu musí vycházeti jen od obce samé a nemůže býti nahrazeno rozhodnutím dohlédacího, resp. odvolacího úřadu.

Obecní zastupitelstvo usneslo se zakoupiti pozemek výslovně k stavbě střední školy. Tento účel dodatečně odpadl, ježto pozemek byl uznán k této stavbě nevhodným. O odvolání směřujícímu proti usnesení o koupi pozemku rozhodl zemský úřad věcně, a to zamítavě, uznáv koupi pozemku účelnou a vhodnou a cenu přiměřenou, a to i tehdy, když obec nehodlá použiti pozemku k účelu stavby střední školy podle usnesení obecního zastupitelstva, nýbrž pro jiné veřejné účely.

Tento závěr úřadu nemá dostatečného podkladu. Původní účel, který transakci co do posouzení vhodnosti pro obecní hospodářství charakterisoval, odpadl před rozhodováním zemského úřadu, jak tento úřad konstatoval. Na zemském úřadě bylo uvážiti, zda koupě pozemku obcí byla odůvodněna i za tohoto změněného skutkového stavu.

Je-li koupě sporného pozemku pro obec vhodná a účelná, lze posouditi jen se zřetelem k určitému, více méně vyhraněnému účelu, který dává již možnost odvážiti, zda pozemek je pro tento určitý účel vhodný a způsobilý, a výdaj s jeho za-